

Czas na ćwiczenia

1. Połącz czasowniki z podanymi rzeczownikami za pomocą odpowiednich przyimków i zapisz powstałe sformułowania w zeszyte. Podkreśl rz wymienne.

Przykład:

śpiewam (chór) – śpiewam w chórze

gotujemy (gar)

siedzi (mur)

pracuje (biuro)

2. Do podanych słów dopisz w zeszyte wyrazy bliskoznaczne zawierające rz. Za pomocą jakiej reguły objaśnisz pisownię tych słów?

nieładny – [?], spać – [?], drzeć – [?]

3. Zastąp wyróżnione wyrazy i wyrażenia rzeczownikami zakończonymi na -arz, -mierz oraz -mistrz. Zapisz te rzeczowniki w zeszyte.

Wczoraj **pracownik apteki** zachęcił mnie do zakupu **przyrządu do pomiaru ciśnienia krwi**. Pomyślałem, że może być to dobry prezent dla mojego dziadka – emerytowanego **rzemieślnika zajmującego się naprawą zegarów**. Dziadkowi **Kazikowi** bardzo spodobał się upominek.

4. Uzasadnij pisownię wyróżnionych wyrazów.

Ta walizka **waży** chyba tonę. Nie udźwignąłbym jej, nawet gdybym był **tęższy**.

Podróżnik powinien być **odważny**. Musi także **mężnie** znosić trudy wyprawy.

Jutro **wyjeżdżam** do Chin. Chyba zabiorę ze sobą **papuzkę** – w końcu mówi po chińsku.

5. Dokończ wyrazy, a następnie zapisz uzupełnione zdanie w zeszyte.

Babcia kupiła krem nawil[?], butelkę oran[?] i płytę zespołu Stare Dobre Ma[?].

6. Dobierz właściwy wyraz do każdego zdania z pary. Wyjaśnij różnicę w pisowni tych słów.

- WIERZĘ – WIEŻĘ

[?] że uda się nam dojść do celu.

Widzę [?] z czerwonej cegły.

- KARZE – KAŻE

Mama [?] mi posprzątać pokój.

Mój brat nie odzywa się do mnie – w ten sposób [?] mnie za naszą ostatnią kłótnię.

7. Przepisz tekst do zeszytu, zastępując słowa i sformułowania podane w nawiasach wyrazami bliskoznacznymi zawierającymi ż. Określ rodzaj wpisanych słów.

Na wycieczkę w góry warto zabrać ze sobą nieprzemakalną (ubranie). W naszym sklepie rozpoczęła się właśnie (sprzedawanie czegoś po obniżonych cenach) tego typu koszulek. (Młodzi ludzie) chętnie je kupuje.

✉ Nowa wiadomość

Ż piszemy:

w zakończeniach *-eż* i *-aż* niektórych rzeczowników rodzaju żeńskiego (wyjątki: *twarz, macierz*).

Przykłady:

kradzież, straż

8. Przepisz wypowiedź do zeszytu, uzupełniając ją *rz* lub *ż*. Podkreśl wyrazy z *ż* niewymiennym.

Na leczeni zamieli wybrać się w podroż. Kobieta spakowała biuterię, akiety i książki.

Męczyzna zaś założył, że większość eczy kupi na miejscu. W wyniku tych pogotowań pani zabrała olbymią walizkę, a pan – o wiele ejszy, nieduży plecak bez stelaza.

Na lotnisku poproszono kobietę o wypełnienie specjalnych formulary dla osób pewoujących eczy ważące więcej niż 10 kilogramów. Okazało się bowiem, że pasażerowie nie mogą zabierać na pokład tak dużych багаży.

Ortografia w praktyce

Warzyć to wyraz dawniej używany w znaczeniu *gotować*. Pochodzi on od słowa *war* oznaczającego wrzątek. Czasownika *ważyć* używamy, jeśli mówimy o ustalaniu wagi czegoś. Mleko jest *zwarzone*, gdy zepsuło się wskutek zbyt długiego gotowania, a *zważone*, kiedy ktoś sprawdził, ile ono waży.

Mleko się zwarzyło!

